

بیمارستان امام حسن مجتبی (ع) داراب

موضوع: نوزاد نارس

تهیه کننده: مهین رهسپار

مسئول علمی: بخش دکتر فتوحی کیا

منبع: پرستاری نوزادان نلسون

کد مستندسازی pph.nicu.12

زمستان ۱۴۰۳

● نوزاد نارس

به نوزادی گفته می‌شود که قبل از پایان ۳۷ هفته کامل بارداری قبل از ۳۶ و ۶ روز متولد شود

● علائم نوزاد نارس

پوست چروکیده نازک براق جثه کوچکی دارد اندازه سر نسبت به بدن بزرگتر است پوست شفاف و عروق به خوبی مشخص می‌باشد دست‌ها و پاها اغلب باریک و دراز به نظر می‌رسد گوش‌ها نرم و غضروف کاملاً تشکیل نشده است دستگاه تناسلی به طور کامل شکل نگرفته و اغلب در پسرها بیضه‌ها هنوز پایین نیامده است

● علت تولد نوزاد نارس

❁ مشکلات جفت

❁ بارداری دوقلو و چندقلو

❁ عفونت مادر

❁ مشکلات رحم

❁ مصرف الکل و داروهای روانگردان غیر مجاز

● علائم خطر در نوزادان نارس

تنفس مشکل فرورفتگی قفسه سینه و ناله کردن تنفس خیلی سریع یا آهسته دوره‌های مکرر و طولانی قطع تنفس احساس سردی نوزاد نوزاد برای شیر خوردن بیدار نمی‌شود مکرراً استفراغ می‌کند تشنج اسهال زردی پوست که در صورت مشاهده هر یک از علائم لازم است به پزشک مراجعه شود

● آموزش مراقبت از نوزاد نارس در منزل

زمان ترخیص شیرخوار پزشک مشخص می‌کند اگر وزن نوزاد حدود ۱۷۰۰ الی ۱۸۰۰ گرم برسد آنتی بیوتیک‌ها و سرم قطع شده باشد شیرخوار حجم کافی از شیر را با مکیدن دریافت کند و سابقه تشنج و مشکلات تنفسی طی روزهای اخیر نداشته باشد نوزاد آماده ترخیص می‌باشد درجه حرارت نوزاد مناسب نوزاد نارس ۲۴ الی ۲۶ درجه می‌باشد از قرار دادن در کنار رادیاتور شوفاژ جریان باد کولر و یا پنکه و یا تابش مستقیم آفتاب پرهیز شود لازم

است نوزاد پوشش مناسب داشته باشد معمولاً کلاه جوراب دستکش در روزهای اول به خصوص در فصل سرد توصیه می‌شود درجه حرارت نوزاد به صورت زیر بغل ۳۶ الی ۳۶/۵ سانتیگراد باشد تداوم تغذیه با شیر مادر یا شیر خشک هر دو تا دو و نیم ساعت لازم است در صورت خواب بودن بیشتر از ۳ تا ۴ ساعت احتمال کاهش قند خون وجود دارد لذا بهتر است تغذیه با شیر قبل از رسیدن به این حد با بیدار کردن شیرخوار از نو شروع شود خیس بودن پوشاک و وزن گیری روزانه ۲۰ تا ۳۰ گرم و هفته‌ای ۱۵۰ تا ۲۰۰ گرم بهترین معیار برای وزن گیری می‌باشد مادرانی که شیر کافی ندارند باید از شیر خشک‌های مخصوص نوزاد نارس موجود در بازار استفاده کنند و برای افزایش پروتئین و املاح شیر مادر مکمل‌هایی در بازار موجود است که آپتامیل یکی از مهم‌ترین آنها می‌باشد ۱ بسته از این مکمل‌ها در ۲۵ تا ۵۰ سی سی شیر مادر حل می‌شود در هر زمانی پس از ترخیص اگر نوزاد دارای علائم تب- شیر نخوردن- ادرار نکردن- مکیدن ضعیف- بی‌حالی- استفراغ‌های مکرر- تشنج - خیره شدن چشم‌ها شود سریعاً به پزشک اطفال مراجعه نماید

اولین معاینه نوزاد بایستی ۲۴ الی ۴۸ ساعت بعد از ترخیص صورت گیرد مراجعات بعدی هفته یک بار باشد تا زمانی که وزن نوزاد ۲ الی دو و نیم کیلوگرم برسد بعد از آن نوزاد دو هفته یک بار سپس ماهیانه ویزیت می‌شود

❁ نوزاد نارس با سن حاملگی کمتر از ۳۴ هفته و وزن کمتر از ۲ کیلوگرم و تمامی نوزادان که سابقه دریافت اکسیژن و تهویه مکانیکی دارند در معرض غربالگری نرسی شبکه (ROP) چشم قرار دارند و تا ۲۸ روزگی پیگیری معاینه چشم باید انجام شود

❁ سونوگرافی مغز ۴ تا ۷ روز بعد از تولد انجام می‌شود سونوگرافی دوم در هفته سوم و سونوگرافی سوم در ۳۰ الی ۴۰ روزگی انجام می‌شود

اگر نوزاد مبتلا به درجات خفیف خونریزی مغزی می‌باشد اغلب سیر رو به بهبود دارد و در غیر این صورت درمان‌های لازم توسط پزشک صورت می‌گیرد

❁ تمام نوزادان باید در سه ماهگی ارزیابی شنوایی شوند

❁ نوزادان نارس در ۱ تا ۳ ماهگی دچار کم خونی می‌شوند که تجویز مکمل‌ها مثل آهن اسید فولیک و ویتامین در جلوگیری از کم خونی موثر است بعد از آن در صورتی که وزن نوزاد به دو برابر زمان تولد رسید قطره آهن شروع می‌شود

❁ نوزاد نارس مستعد در رفتگی تکاملی مفاصل لگن هستند بنابراین در دو ماهگی سونوگرافی از مفاصل لگن توصیه می‌شود

❁ در ۱۰ تا ۲۰ درصد نوزادان نارس با وزن کمتر از ۱۵۰۰ گرم درجات مختلفی از اختلالات تکاملی از اختلالات جزئی در یادگیری یا عقب ماندگی‌های شدید ذهنی حرکتی دیده می‌شود و شروع به موقع کاردرمانی اقدامات توانبخشی به کاهش آسیب‌ها کمک می‌کند

❁ یکی از دیگر مشکلات نوزادان نارس نرمی استخوان است که استفاده از مکمل‌ها ویتامین که حاوی مقادیر بیشتری از کلسیم و فسفر و ویتامین D باشد در پیشگیری از این بیماری موثر است

❁ در نوزادان کمتر از دو کیلوگرم در یک ماهگی واکسن هپاتیت تزریق می‌شود و سایر واکسن‌ها مشابه نوزادان رسیده می‌باشد

❁ بهتر است در ماه‌های اول تولد نوزاد نارس از مسافرت‌های طولانی حضور در مهمانی‌های شلوغ پرهیز شود بوسیدن ممکن است باعث انتقال بیماری به نوزاد شود

